

NMR prioriterer samarbejdet med øvrige aktører i Østersøregionen højt.
For mere information, se: www.norden.org/baltikum

For mere information om NMRs kontorer i Estland, Letland, Litauen og Nordvestrusland, se venligst kontorerne hjemmesider:

Nordisk Ministerråds kontor i Estland
Lai 29, Tallinn
www.norden.ee

Nordisk Ministerråds kontor i Letland
Marijas iela 13/3 (Berga Bazārs), Riga
www.norden.lv

Nordisk Ministerråds kontor i Litauen
Didzioji 5, Vilnius
www.norden.lt

Nordisk Ministerråds informationskontor i Kaliningrad
Chernyakhovskogo St. 6, Office 116
www.norden39.ru

Nordisk Ministerråds informationskontor i St. Petersburg
Business centre „Sweden House“ office B34,
Malaya Konyushennaya str. 1/3

Retningslinier for Nordisk Ministerråds samarbejde med Estland, Letland og Litauen 2009–2013

ANP 2010:724
© Nordisk Ministerråd, København 2010
ISBN 978-92-893-2035-1
Layout: Nordisk Ministerråd / Jette Koefoed
Forsidefoto: Antero Aaltonen
Oplag: 1500
Tryk: Arco Grafisk
Trykt på miljøvenligt papir som opfylder kravene
i den nordiske miljømærkning.
Publikationen kan bestilles på www.norden.org/order
Flere publikationer på www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

INSTRUMENTER DER UNDERSTØTTER UDVIKLINGEN AF NB8-SAMARBEJDE

Samarbejdets værdi ligger i dets kvalitet og parternes engagement. Instrumenter som kan benyttes til at gennemføre det ønskede konkrete samarbejde kan variere. Instrumenterne er blandt andre:

- Fælles policy-udvikling og samordning, herunder i forhold til EU's indre marked.
- Fælles samarbejdsprogrammer, handlingsplaner og deklarationer.
- Fælles nordisk-baltiske mobilitetsprogrammer.
- Fælles initiativer, der kan danne grundlag for at fremme projekter, som har særlig udviklingspotentiale og dermed kan virke som „stifindere“.
- Fælles initiativer, som er koblet til arbejdet af fælles interesse inden for andre internationale fora.
- Erfarings- og informationsudveksling (benchmarking).
- Samarbejde med frivillige organisationer inden for NGO-programmerne.
- Samarbejde inden for de nordiske institutioner, som vil være behovsstyret og af stor fleksibilitet. Mulighed for fuldt medejerskab eller mere omfattende partnerskab holdes åbent.
- Fælles ministermøder med høj faglig relevans afholdes regelmæssigt og forberedes af respektive embedsmandskomiteer med baltiske kollegaer. På embedsmandskomite-niveau udvikles NB8-møderne og styrkes efter behov.
- Udvikling af bedre koordinationsmekanismer med NB8-formandskabet, der ikke nødvendigvis er sammenfaldende med det nordiske formandskab i NMR.
- Grænseregionalt samarbejde, herunder i samarbejde med EU og ved anvendelse af EU-instrumenter og såvel nordisk-baltisk samarbejde som trepartssamarbejde mellem nordiske, baltiske og russiske eller andre partnere, som for eksempel i forbindelse med realisering af Den Nordlige Dimensions partnerskaber.

NMR og dets kontorer med tilhørende infopunkter, der er en del af NMRS, er katalysator for det nordisk-baltiske samarbejde. Kontorerne samarbejder tæt med de nordiske repræsentationer og koordinerer fælles nordiske tiltag. Kontorerne identificerer trends og muligheder for fælles nordisk-baltisk samarbejde i dialog med de nordiske ambassader. Kontorerne er eksponent for alt som er „Nordisk“ og profilerer det nordiske samarbejde bredt. Samtidigt fungerer kontorerne som projektadministratorer, herunder i nordiske/EU-projekter eller fælles nordisk-baltiske projekter og har ansvar for praktisk sagsbehandling, kvalitetssikring mv. Cheferne for NMRs kontorer referer direkte til NMRs generalsekretær. Der afholdes halvårslige møder mellem NMRS, (København) og NMRs kontorer i Tallinn, Riga henholdsvis Vilnius, og de nordiske landes stedlige repræsentationer.

FINANSIELLE PRINCIPPER

Det nordisk-baltiske samarbejde er et ligeværdigt samarbejde, hvor hver af parterne som udgangspunkt finansierer egne udgifter, medmindre man i særlige tilfælde i fællesskab kan blive enige om anden omkostningsfordeling, herunder de fælles mobilitetsordninger, der fordeles efter en BNI-fordeling.

TIDSMÆSSIGT PERSPEKTIV

Tidsperspektiv for retningslinierne fastlægges til 2009–2013, således at der bliver sammenfald med EU's finansielle perspektiver, dog med indbygget løbende evaluering.

EVALUERING

Det fremtidige samarbejde vil blive kontinuerligt evalueret. MR-SAM skal foretage en grundig midtvejsevaluering i 2011, herunder især i lyset af EU's Østersøstrategi. En ekstern evaluator vil blive inddraget i midtvejsevalueringen. En yderligere evaluering af samarbejdet skal tillige foreligge i 2013.

MR-SAM vil fortsat en gang årligt have en mere generel og principiel drøftelse af samarbejdet og udviklingen af dette. Drøftelsen sker på baggrund af en kort rapport om udviklingen i NB8-samarbejdet i NMRs regi. Til dette brug udarbejder de enkelte fagministerråd og relevante institutioner årligt en statusrapport over samarbejdet. Af disse rapporter vil det fremgå, hvilket konkret samarbejde, som har fundet sted, en vurdering af dette, og hvorvidt de til hvert tid gældende politiske prioriteringer er blevet opfyldt, og om prioriteterne ønskes fastholdt eller ændret. Rapporterne fra fagministerrådene vil ligeledes indeholde en kort beskrivelse og vurdering af kommende års samarbejdsaktiviteter.

Den endelige statusrapport vil efter MR-SAMs godkendelse blive fremsendt af NMRs generalsekretær til de nordiske og de baltiske udenrigsministre. Hermed vil der kunne skabes en naturlig sammenhæng mellem NB8-samarbejdet på områder i såvel NMRs regi som på udenrigsministerielt niveau, som er en del af det uformelle nordiske samarbejde⁵. Evaluering af samarbejdet bør samtidigt drøftes i nordisk-baltisk regi, hvilket aftales nærmere mellem parterne.

De enkelte initiativer og konkrete projekter vil løbende blive monitoreret og evalueret, og erfaringerne vil indgå i udviklingen af det videre samarbejde.

PROFILERING

Både fagministre og samarbejdsministre vil i fremtiden i højere grad søge at bidrage til øget opmærksomhed og information om det fælles nordisk-baltiske samarbejde og derved udbrede kendskabet til og skabe større interesse for samarbejdet og synliggøre det, såvel i som uden for Norden. Det er en opgave, som også pålægges NMRs kontorer i de baltiske lande og NMRs sekretariat i København. Denne opgave skal tillige ske i samarbejde med de nordiske repræsentationer og relevante nordiske myndigheder og nordiske institutioner.

Profileringen af samarbejdet udbygges og koordineres med de baltiske partnere, som på alle niveauer og i videst muligt omfang bør inddrages i synliggørelsen af samarbejdet.

Profileringen af samarbejdet sker samtidigt i overensstemmelse med NMRs generelle profilerings- og kommunikationsstrategier.

⁵ Dermed understøttes ligeledes et tættere samarbejde med formandskabet for NB8-samarbejdet i udenrigsministerkredsen.

Retningslinier 2009–2013

for Nordisk Ministerråds samarbejde
med Estland, Letland og Litauen

Retningslinier for Nordisk Ministerråds samarbejde med Estland, Letland og Litauen 2009–2013 blev vedtaget af de nordiske samarbejdsministre d. 13. november 2008 efter forudgående godkendelse af Nordisk Råd under sessionen i oktober 2008. Retningslinjerne blev endorseret af udenrigsministrene for de fem nordiske og tre baltiske lande på deres fælles møde i september 2008.

SAMARBEJDETS KARAKTER

Retningslinierne er udtryk for ønske om at udvikle det nordisk-baltiske samarbejde på områder af fælles interesse og dermed styrke samhørigheden mellem de otte lande.¹

Samarbejdet er et multilateralt samarbejde mellem otte lande (NB8), hvor de nordiske lande i fællesskab, inden for rammerne af Nordisk Ministerråd, samarbejder med Estland, Letland og Litauen.

Samarbejdet mellem Nordisk Ministerråd (NMR) og Estland, Letland og Litauen skal først og fremmest være et politisk samarbejde til fælles nordisk-baltisk nytte, hvor initiativer kan udgå fra alle parter side, og hvor udveksling af 'best practice' kan bidrage til fælles målsætninger.

Samarbejdet skal være fokuseret og på ligeværdig fod samt bygge på fælles værdier som demokrati, god forvaltningsskik, ligestilling, ytringsfrihed og tolerance, hvor for eksempel kultursamarbejde kan virke som et bindemiddel i nordisk-baltiske relationer.

Det fokuserede nordisk-baltiske samarbejde vil bidrage til fremme af en stærk Østersøregion (Top of Europe), som er attraktiv for borgere, virksomheder, investorer og arbejdskraft, der i fællesskab profileres, og som i fællesskab kan skabe vækst og velfærd og øget konkurrencekraft. Samtidig vil samarbejdet understøtte udviklingen af EU's Østersøstrategi, der blandt andet tager sit afsæt i målene i Lissabon-processen.

Samarbejdet vil samtidigt bidrage til fælles indsats overfor globaliseringens muligheder og udfordringer med udgangspunkt i de nordiske statsministres pressemeddelelse fra mødet i Punkaharju, juni 2007 og Riksgränse-deklarationen, april 2008.

¹ De fem nordiske lande omfatter ligeledes de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Foto: ImageSelect

Samarbejdet vil komplementere de nordiske landes bilaterale samarbejde med de baltiske lande. Samarbejdet skal ske med synergi for øje i forhold til arbejdet i øvrige regionale organisationer, især Østersørådet² og EU/EØS, ved at kunne danne platform for mulig koordinering af synspunkter i forhold til sager af fælles interesse.

Samarbejdet kan bidrage til en positiv samfundsudvikling i regionen og bidrage til samarbejde på tværs af EU/EØS's ydre grænse ved at fremme grænseregionalt samarbejde, herunder i samarbejde med EU og ved anvendelse af EU-instrumenter. Endvidere kan samarbejdet bidrage til at understøtte Den Nordlige Dimension, hvor initiativer, der involverer nordiske, baltiske og russiske partnere, vil have prioritet. Dialog med Nordisk Råd om samarbejdet fortsættes.

RETNINGSLINIERNES KARAKTER

Retningslinierne vil være styrende for NMRs virksomhed og skal ses som et udgangspunkt for udvikling af fælles ambitioner og aktiviteter mellem de otte lande. Ansvar for den konkrete proces tillægges fagministerrådene og embedsmandskomiteerne sammen med Estland, Letland og Litauen³. Under udarbejdelsen af retningslinierne har NMR konsulteret regeringerne i Estland, Letland og Litauen.

De nordiske samarbejdsministre (MR-SAM), herunder Nordisk Samarbejdskomite (NSK), har det overordnede koordineringsansvar for den fælles nordiske del af samarbejdet og ansvar for at sikre overordnet koordinering med relevante parter i de baltiske lande.

² Der tages særligt hensyn til strukturreformen af Østersørådet, jævnfør statsministrenes beslutning i Riga d. 4. juni 2008.

³ Retningslinierne blev endosseret på det nordisk-baltiske udenrigsministtermøde i Pärnu d. 10. september 2008.

Ansvar for det konkrete faglige indhold af det fælles nordisk-baltiske samarbejde ligger hos de respektive fagministerråd, mens samarbejdsministrene fortsat har det overordnede ansvar. Dette indebærer, at samarbejdet vil foregå i overensstemmelse med de principielle retningslinier vedtaget af MR-SAM, mens det specifikke indhold defineres af fagministrene.

Hvert fagministerråd kan efter behov samarbejde med et enkelt baltisk land i overensstemmelse med mere specifikke interesser. Samarbejdsaktiviteter med deltagelse af alle tre baltiske lande vil dog være et væsentligt udgangspunkt, ikke mindst ved forberedelse og gennemførelse af fælles nordisk-baltiske møder. Jo mere institutionaliseret samarbejdet er, jo større krav stilles til deltagelse af alle otte lande.

Det naturlige institutionelle grundlag vil være regelmæssige nordisk-baltiske møder på minister- og embedsmandsniveau.

Retningslinierne skal ikke ses som et slutprodukt, men som et skridt i en løbende proces for at udvikle samarbejdet, hvor alle otte lande er involveret. Opgaven for NMR er som institution at bistå i arbejdet på en sådan måde, at NB8-samarbejdet kan udvikle sig til gavn for alle lande. NMRs Sekretariat (NMRS) stiller sig rådighed for understøttelse af NB8-samarbejdet i det omfang, det er muligt, og som det ønskes af parterne på områder omfattet af NMRs regi.

PRIORITERINGSOMRÅDER

Det vil være en prioriteret opgave at bygge videre på det samarbejde, som allerede er effektivt og veletableret, og hvor der er gensidig interesse for at videreudvikle samarbejdet. Nordenfremmende indsatser er i alle de nordiske landes interesse. De fælles nordisk-baltiske kulturindsatser benyttes også som løftestang for samarbejdet og kan bidrage til mellemfolkelig forståelse.

Fastlæggelse af specifikke fælles interesseområder for fordybet samarbejde på fokuserede og prioriterede områder skal ske i fællesskab. Ligestillingsprincipperne er centrale og skal fortsat integreres i samarbejdet.

Målsætningen om at videreudvikle det nordisk-baltiske politiske fællesskab får konsekvenser for de fleste samarbejdsområder i NMRs regi. Der er dog behov for at pege på de mest centrale temaer for samarbejdet, der vil være vejledende for de forskellige ministerråd.

Inden for disse temaer skal der foretages en fokuseret og yderligere fælles prioritering af de mere specifikke samarbejdsområder.

NMR har en særlig interesse i at udvikle visse nøgleområder, som især omfatter følgende centrale temaer:

- Uddannelse, forskning og innovation.
- Næringsliv, klynge-samarbejde og kreative industrier.
- Miljø, klima og energi, herunder Østersøens miljøtilstand, fremme af effektive miljøteknologier og vedvarende energikilder, hvor en fælles tilgang til bæredygtig udvikling særlig kan komme til anvendelse⁴.
- Velfærdssamfundets grænseoverskridende udfordringer. Eksempler på eventuelle samarbejdsområder er bekæmpelse af menneskehandel og spredning af HIV/AIDS, styrkelse af politi- og anklagersamarbejde, udvikling af sygehusvæsenet samt demografiudfordringer og sammenhængen med blandt andet arbejdsmarkedspolitik. Elementer af dette samarbejde vil kunne tage udgangspunkt i Den Nordlige Dimensions Partnerskab for Folkesundhed og Socialt velbefindende.
- Grænseregionalt samarbejde til fremme af fælles grundlæggende værdier som demokrati, god forvaltningsskik, ligestilling, ytringsfrihed og tolerance såvel i nordisk-baltisk regi som i relation til øvrige nabolande, herunder Hviderusland.

⁴ I denne sammenhæng har de nordisk baserede internationale finansielle institutioner NEFCO og NIB en vigtig rolle at spille. De samarbejder allerede aktivt med Helcom om gennemførelse af Baltic Sea Action Plan.

Foto: Johannes Janssen/norden.org

Foto: ImageSelect